

واحد معدن جهاد سازندگی

س - لطفا در مورد وضع معادن در قبیل و بعد از انقلاب توضیحاتی بفرمائید.

ج - در گذشته سیاست اقتصادی رژیم وابسته به امپریالیسم بوده و متناسب با منافع اربابان خارجی تنظیم می شد. آمریکا به علت داشتن عوامل متعدد در رابطه با معادن که کشورهای مختلف برنامه ریزی کرده و به غارت آنها می پرداخت و این برنامه ریزی در ایران بیشتر شامل منابع نفتی بود.

البته برای بازگشت پول حاصل از فروش نفت به حقوق سرمایه داران غربی برنامه ریزیهای جنسی دیگر صورت می گرفت که می توان بعنوان مثال لزانهاد قراردادهای تأسیس راکتورهای اتمی و اکتشاف معادن اورانیوم و... با کشورهای تحت سلطه نام برد.

در مورد استخراج از معادن هیچگاه بطور صحیح و جامع فکری نمی شد و چنانچه رژیم گذشته طرحی را نیز اجرایی کردند برای تأمین منافع تبلیغ هر چه بیشتر جهت ثبات خویش بوده مثلا زمانی که کارخانه ذوب آهن درست می کردند و قیمت آهن ذوب شده چندین برابر قیمت جهانی تمام می شد.

بیشتر معادن کشور در دست بخش خصوصی بود و مخصوصا معدنی که پر ارزش بودند در دست نوریچمنان و سرمایه داران وابسته قرار داشت و آنها هم تمام تلاششان بر این بود که مواد اولیه کارخانجات کشورهای بیگانه را تأمین کرده و ثروت کلانی نیز برای خویش فراهم آورند. استثمار شدید کارگران که بیشتر در مناطق دور افتاده قرار داشتند، همراه با استخراج بی رویه و غارت بیت المال و... از دیگر برنامه های رژیم گذشته دز راه نابودی معادن بود. بعد از پیروزی انقلاب، تعداد کثیری از معادن توسط دولت و دادگاههای انقلاب و ستاد بهره برداری و حفظ و مراقبت معادن کشور که ارگانی انقلابی محسوب می شود ملی، و در اختیار سازمان صنایع ملی ایران، جهاد سازندگی، بنیاد مستضعفان و تعاونیهای سازمان گسترش قرار گرفت. در کنار این فعالیتها متأسفانه هنوز هم معادن بسیار مهم و پرسودی وجود دارند که توسط سرمایه داران سابق و یاشرکتهای دولتی غارت میگردند. مثلا معادن تهره، و مس قلعه زری را فیتوان نام برد که هر تن سنگ کسانتره (تخلیظ شده) آن حدود ۲۵ گرم طلا ۷۵۰ گرم تهره و ۲۳٪ یعنی ۳۳۰ کیلوگرم دارد.

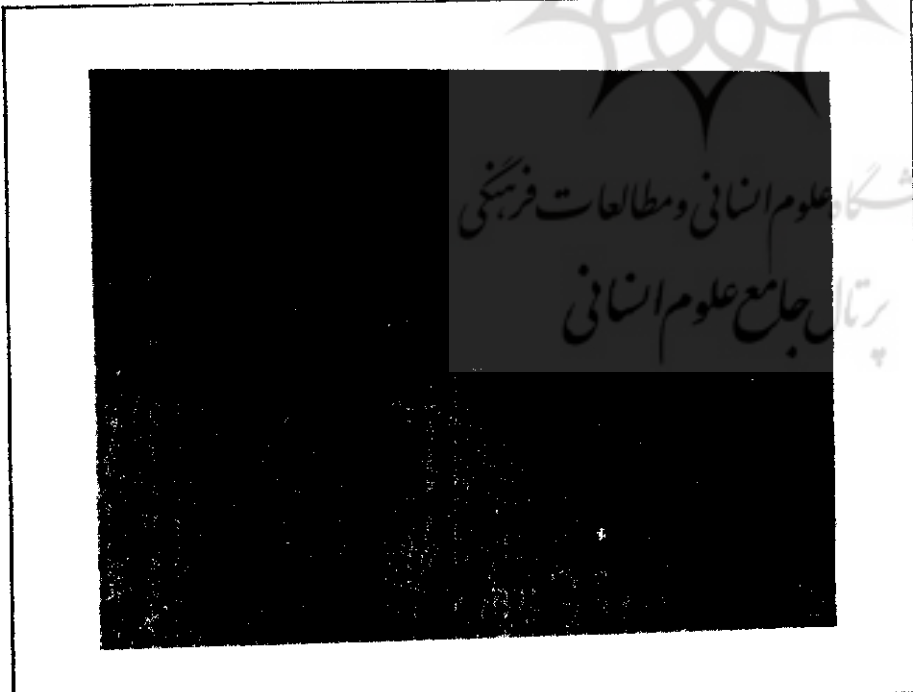
این معدن توسط شرکتی که ۳۳٪ از سهام آن متعلق به سرمایه دارزایی و بقیه بخش خصوصی آن به ایران تعلق دارد بهره برداری می شود و ۷٪ حقوق دولتی می پردازد. با اینکه بعد از انقلاب تحولاتی در زمینه معادن بوجود آمده است اما باید صریحا گفت که این تحولات کمتر از طرف ادارات مربوطه بوده و بیشتر بوسیله نهادهای انقلاب صورت گرفته است. شرکتهای معدنی دولتی عموما در وضعیت مناسبی نیستند و شرکتهای ملی شده بعضی سود و بعضی زیان می دهند.

*** بعد از پیروزی انقلاب، تعداد کثیری از معادن توسط دولت و دادگاههای انقلاب و ستاد بهره برداری و حفظ و مراقبت معادن کشور، ملی و در اختیار سازمان صنایع ملی ایران، جهاد سازندگی، بنیاد مستضعفان و تعاونیهای سازمان گسترش قرار گرفت.**

بیشتر استدلال مسئولین در مورد زیان این بوده است که چون فعلا در این رابطه قانونی جدید و اسلامی ندارد ما نمی توانیم کاری انقلابی انجام دهیم البته این خود جای بحث دارد که آیا پس از دادن آن همه شهید باز هم باید بشینیم تا بس از سه سال مسائل به همان شکل باقی بماند و منتظر قانون و یا اینکه بطور موقت بر اساس پیش اسلامی بعد از آنکه قانون تصویب شد آنرا با قانون تطبیق دهیم.

مثلا در طی این مدت شورای عالی معادن نتوانسته است نتیجه گیری کند که جهاد سازندگی بخش خصوصی نیست و میتواند یک معدن راراه اندازی کند. شورای انقلاب طی مصوبه ای به وزارت معادن ابلاغ نمود که تا تدوین قانون، معدن در اختیار بخش خصوصی گذاشته نشود ولی به ارگانهای دولتی اجازه بهره برداری بدهند ولی متأسفانه این برادران هنوز در فکرند که جهاد سازندگی نهائی دولتی است یا خصوصی و هنوز هم نتوانسته اند به نتیجه برسند.

در نتیجه بر اثر احتیاج شدید مملکت به مواد صنعتی و ساختمانی، جهادگرانی که در مناطق محروم قرار دارند طاق

س - نظر شما راجع به تعاونی کردن معادن چیست و برای این کار چه طرحی دارید؟

ج - همانطور که اطلاع دارید در اصل ۴۴ قانون اساسی حوزه فعالیت اقتصادی دولت تعاونیها و بخش خصوصی تعیین شده است. براساس این اصل معادن بزرگ و مهم توسط دولت بازرگانهای دولتی و معادن متوسط و کوچک نیز توسط تعاونیها اداره میشوند، البته بخش خصوصی هم مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است یعنی اگر معدنی را دولت و تعاونیها بهملی شرعی و منطقی بهره برداری نکردند باشرایطی خاص به بخش خصوصی واگذار میکرد.

اشکالی که در اینجا وجود دارد این است که هیچ تعریف علمی مشخص برای معادن بزرگ وجود ندارد و در قانون مصوبه مجلس شورای اسلامی نیز تشخیص معادن بزرگ را به عهده شورای عالی معادن گذاشته است و چون این شورامیتواند ترکیبات مختلفی داشته باشد ممکن است معدنی را زمانی بزرگ و زمانی کوچک بداند بنابراین می توان گفت خط معدنی آینده کشور بیشتر به ترکیب این شورابستگی دارد.

بهرحال تشکیل تعاونیهای معدنی موضوعی است که هم در قانون اساسی و هم در قانون معادن به آن خیلی بهاداده شده است.

و اما نکته مهمی که در این مورد وجود دارد این است که چون معادن جزء انفال یعنی ثروت عمومی هستند برخورد واجب میدانم که بگویم اگر نظام تعاونی معدنی براساس نظام اکثر تعاونیها مثلا بازرگانی ای که تاکنون تشکیل شده است استوار باشد بطور قطع منظور تدوین کنندگان قانون تأمین نخواهد شد و چپاول و غارت معدن بنام شرکت تعاونی مجددا ادامه خواهد یافت.

به طور کلی برای تشکیل تعاونیهای معدنی سه راه وجود دارد که فقط یکی از آنها شریخش و موفق بوده است. این راه بدین صورت است که تعاونیهای معدنی منطبق باضوابط اسلامی و بدوراز هرگونه استثمار و ریاوت تزویر تحت پوشش مرکزی بنام سازمان مرکزی تعاونیهای معدنی کشور تشکیل می باید این مرکز تنها ارگان تنظیم کننده روابط خرید و فروش تعاونیهاست. کارگران را به نحو کامل آموزشی میدهد. طرح فنی بهره برداری را تهیه می کند، ماشین آلات و ابزار کار لازم را با بالاترین قیمت تهیه

در این رابطه جهادگران قسمت صادرات اخیرا کاتالوگی از انواع سنگهای مرمر ایران جهت صادرات به سه زبان تهیه کرده اند و مقدما نیز مقداری سنگ ساختمانی را صادر کرده و در تلاشند که بازارهای خوب منطقه را که در رابطه با مصالح ساختمانی وجود دارد جذب نمایند. گذشته از اینها در واحد معدن دفتر مرکزی جهاد سازندگی بخشی به نام قسمت آموزش و تحقیقات وجود دارد مشغول برنامه ریزی جهت آموزش فنی و افزایش مهارت کاری برادران کارگر می باشد. در این قسمت مطالعاتی برای شناسایی علمی و فنی ذخیره های گرویی از مواد معدنی مورد نیاز صنایع چینی،

نیاورده و برای رفع محرومیتهای مردم بعد از تلاشهای فراوان چون به آنها اجازه راه اندازی معدن دادن نمی شود، خود اقدام به راه اندازی می کند و با اینکار بعنوان قانون شکن و خاطی معرفی می شوند.

س - فعالیتهای جهادسازندگی در رابطه با معادن را توضیح دهید.

ج - جهاد سازندگی از اواخر خرداد ۵۸ در یزدو اوایل سال ۵۹ در مرکز وارد کار معدن شد البته این دخالت به دلائل مختلف بود از جمله نبودن سازمانی که بتواند بیروش انقلابی از معادنی که در دست بخش خصوصی بود خلع ید نموده و آنها را اداره نماید.

سیستم کار جهاد در معادن همان روش عمومی حاکم بر جهاد است، یعنی کار بنور از هرگونه کاغذ بازی و تشریفات اداری و براساس ایثار و کوشش می باشد. واحد معدن جهادسازندگی در بیش از ۴۰ شهرستان دارای تشکیلات معدنی می باشد. علاوه بر کار معدنی اخیرا واحدهای صنایع معدنی سبک از قبیل ایجاد کارخانه تولید شن و ماسه شسته و شکسته دانه بندی شده، گچ ماشینی و دستی آهک پودرهای صنعتی، نمک طعام کوبیده و... نیز احداث کرده است و اشاء... در آینده باتوسعه این قسمت امید می رود

به نحو بهتری کارها وسعت یابند. از دیگر فعالیتهای واحد معدن صادرات مواد معدنی غیر استراتژیک می باشد. موافق که صدور آنها فرحان و آینده کمبود و مشکلی برای مملکت ایجاد نکند البته ما سعی بر آن داریم که این مواد را بصورت ساخته شده صادر کنیم که ارزش افزوده آنها به مملکت بازگردد و برای نیل به این هدف علاوه بر برنامه ریزی دقیق و عامل زمان نیاز به کمک دولت نیز داریم.

* - استثمار شدید کارگران که در مناطق دور افتاده بودند همراه با استخراج بی رویه و غارت بیت المال از کارها و برنامه های رژیم گذشته در راه نابودی معادن بود.

و در کمترین مدت و بدوراز هرگونه نظام کاغذ بازی مستقیما در اختیار تعاونیها قرار میدهند. برای اعضاء تعاونی «دانش» و حقوق براساس مهارت های اسلامی و حقیقتی تنظیم می کند، درصدی از سودی تعاونیها را بنا بر شرایط به اعضاء تعاونی میدهد. و قسمتی از این سود را جهت جبران ضرر در صندوق تأمین خسارات ذخیره می نماید، درصدی را هم بعنوان حقوق دولتی می پردازد و مابقی سود را هم به مصرف کارهای عمرانی منطقه و سرمایه گذاری جهت توسعه کار به مصرف می رساند.

علاوه بر این کارها این مرکز باید با کار فرهنگی مستمر فرهنگ اسلامی و روحیه تعاونی براساس اسلام را در میان کارگران و گردانندگان معدن گسترش می دهد.

بهرحال در این رابطه از طرف واحد معدن جهاد سازندگی طرحی برای تعاونیهای معدنی کشور تهیه شده است که کلیات آن را به اطلاع برادران وزارت صنایع و معدن معادن رسانده ایم قرار است پس از تکمیل به مجلس تقدیم گردد.

کائس، سرامیک، نقره، کاغذ... می باشد شروع شده است این مواد از قبیل کائولن، سیلیس، فلو سپات (سربک و پتاسیک) دولمیت، فیزیت، تالک... می باشند.

همچنین در نظر داریم این مطالعات را بتدریج در مورد تمام مواد معدنی سراسر کشور گسترش دهیم و مجموعه اطلاعات حاصله را بصورت کتاب تنظیم کرده و در اختیار علاقه مندان بگذاریم. بخش دیگر از فعالیتهای واحد معدن قسمت تدارکات آن می باشد. این واحد می گوشتد تا ماشین آلات و قطعات کلی و وساتل مورد نیاز را تهیه و در اختیار معادن قرار دهد. همچنین دفتر فنی معادن با اعزام کارشناس به معادن از نظر فنی به کار معادن رسیدگی کرده و راهنماییهای لازم را بعمل می آورد.

البته در این قسمت باید تذکر مهم که بعلت تغییر و تحول زیاد مسئولین و ترک افراد آموزش دیده ضررهای بزرگی به ما وارد می آید که از نقائص عمده کاری باشد و باید برای رفع این مساله راه حلی در نظر گرفته شود.